

Opetustaidon arviointi

Opetustaito arvioidaan Helsingin yliopistossa opetus- ja tutkimustehtäviä täytettäessä ja dosentuuria haettaessa. Opetustaidon arvioinnissa kiinnitetään huomiota hakijan opetustaitoon kokonaisuutena. Arvioinnissa huomioidaan Helsingin yliopiston johtosäännössä (§34) määritellyt opetustaidon osa-alueet: opetuskokemus, pedagoginen koulutus, taito tuottaa oppimateriaalia, muut opetustoimessa saavutetut ansiot ja tarvittaessa opetusnäyte sekä osallistuminen tohtorikoulutukseen. Arviointiasteikkona käytetään tutkinto- ja oikeusturvajohtosäännön § 37 mukaista, 5-portaista, sanallista asteikkoa, jossa keskimäinen taso on "hyvä".

Opetustaidon arvioitavat osa-alueet on koottu opetustaidon arviointimatriisiin, johon on kuvattu kunkin osa-alueen osalta vaatimukset kullekin asteikon arvosanalle. Kullekin opetustaidon osa-alueelle annetaan arvosana matriisin mukaisesti. Opetustaidon kokonaisarvosana ei välttämättä ole arvioitavien osa-alueiden matemaattinen keskiarvo, vaan eri osa-alueet voivat kompensoida toisiaan tai painottua eri tavoin esimerkiksi suhteessa täytettävään tehtävään ja sen vaatimuksiin.

Yhtenä opetustaidon osa-alueena on johtosäännön mukaisesti *opetusnäyte*, jonka arviointia varten on laadittu oma erillinen opetusnäytteen arviointimatriisi. Opetusnäytteen osatekijät arvioidaan matriisin mukaisesti, ja kokonaisarvosanaa määriteltäessä osatekijöistä annetut arvosanat voivat kompensoida toisiaan. Opetusnäytteen arvio huomioidaan opetustaidon kokonaisuutta arvioitaessa.

Helsingin yliopiston johtosäännön mukaisesti opetustaidon vähimmäisvaatimukset vaihtelevat eri tehtävissä. Tämä huomioidaan arvioitaessa opetustaitoa ja sen riittävyyttä suhteessa täytettävään tehtävään.

OPETUST AidON ARVIOINTIMATRIISI: arvioidaan toimitetun kirjallisen materiaalin perusteella

| Arviointi | Hylätty | Välttävä | Tyydyttävä | Hyvä | Kiitettävä | Erinomainen |
|---|---|--|--|---|---|---|
| Opetustaidon osa-alue | | | | | | |
| 1. Opetuskokemus ja kehittäminen - opetuskokemuksen määrä - opetuskokemuksen laatu ja monipuolisuus - omat opetus- ja arviointimenetelmät - tutkielmien ohjaus - oman opetuksen kehittäminen ja palautteen hyödyntäminen opetuksen kehittämisessä | Ei opetuskokemusta. Ei raportoinut arvioinnin ja opetusmenetelmien käyttöä. Ei ohjauskokemusta. Ei näyttöä oman opetuksen kehittämisestä ja palautteen hyödyntämisestä opetuksen kehittämisessä. | Vähän opetuskokemusta. Opetusmenetelmät yksipuolisia. On osallistunut opiskelijoiden osaamisen arviointiin, mutta ei arvioinnin suunnitteluun. Vähäinen ohjauskokemus, esim. ohjattava työ on kesken Yksittäisiä esimerkkejä saadusta palautteesta, | Kokemusta erilaisilta opintojaksoilta. Käyttänyt erilaisia opetusmenetelmiä. Käyttänyt yksipuolisia arviointimenetelmiä Kokemusta jo valmistuneiden opinnäytteiden ohjaamisesta. Jonkin verran näyttöä oman opetuksen kehittämisestä palautteen perusteella. | Kokemusta opetuksesta erilaisilta opintojaksoilta ja vastuuta opintojakson suunnittelusta ja toteutuksesta. On suunnitellut ja kokeillut erilaisia opetus- ja arviointimenetelmiä, joissa on huomioinut opiskelijoiden aktiivisen opiskelun ja oppimisen. Ohjannut useita valmistuneita | Kokemusta eritasoisesta (kandi, maisteri, tohtori, tai vastaava) opetuksesta ja vastuuta useiden opintojaksojen suunnittelusta ja toteutuksesta. On suunnitellut ja kokeillut erilaisia opetus- ja arviointimenetelmiä, joissa on huomioinut opiskelijoiden aktiivisen opiskelun ja oppimisen, ja on | Vankka kokemus eritasoisesta (kandi, maisteri, tohtori tai vastaava) opetuksesta ja päävastuu useiden eri tasoisten opintojaksojen suunnittelusta ja toteutuksesta. On suunnitellut ja tavoitteellisesti kehittänyt opetus- ja arviointimenetelmiä pedagogisesti perustellulla tavalla ja osoittaa kehittämistyön positiivisen vaikutuksen opiskelijoiden oppimiseen. On tehnyt pedagogisesti perusteltuja omia |

| | | | | | | |
|--|--|---|--|---|---|--|
| | | mutta ei näyttöä sen hyödyntämisestä. | | opinnäytetöitä. On kerännyt palautetta ja sen hyödyntämisestä opetuksen kehittämisessä on konkreettisia esimerkkejä | perustellut niiden pedagogista toimivuutta. Ohjannut useita valmistuneita opinnäytetöitä ja omaa kokemusta myös väitöskirjatyön ohjaamisesta On kerännyt palautetta systemaattisesti ja sen hyödyntämisestä opetuksen kehittämisessä on monipuolisia esimerkkejä. Oman opetuksen kehittämistä myös reflektoidaan. | opetuskokeiluja. Ohjannut lukuisia perus- ja jatko-opiskelijoiden opinnäytetöitä, toiminut myös pääohjaajana. On kerännyt palautetta systemaattisesti sekä opiskelijoilta että kollegoilta. Palautteen hyödyntämisestä opetuksen kehittämisessä on monipuolisia esimerkkejä. Opetuksen kehittäminen on ollut tavoitteellista ja pitkäjänteistä ja kehittymistä reflektoidaan monipuolisesti. |
| 2. Pedagoginen koulutus ja pedagoginen ajattelu - yliopistopedagogiikan opinnot tai muita pedagogisia opintoja, esim. kasvatustiede - opettajankoulutus, -tutkinto - muut opinnot, esim. johtajuus-, työnohjaus- tai mentorointikoulutus - pedagoginen ajattelu | Ei lainkaan pedagogisia tai siihen verrattavia opintoja. Pedagogisen ajattelun kuvaaminen puuttuu kokonaan. | Erittäin vähän pedagogisia opintoja tai vastaavia opintoja. Ilmaisee kiinnostusta pedagogiseen koulutukseen Pedagogisen ajattelun kuvaaminen niukkaa. | 5 op pedagogisia opintoja tai muuta vastaavaa näyttöä. Omia näkemyksiä opetuksesta ja oppimisesta, mutta ei kattavaa opetusajattelua. | Vähintään 10 op pedagogisia tai vastaavia opintoja. Selkeä käsitys opetuksesta ja oppimisestä sekä perusteltu opetusfilosofia ja opetusajattelu. | 11-24 op pedagogisia tai vastaavia opintoja. Osoitusta tavoitteellisesta opettajuuden kehittämisestä. Selkeä käsitys opetuksesta ja oppimisestä sekä perusteltu opetusfilosofia ja opetusajattelu. | Vähintään 25 op opettajan pedagogisia tai vastaavia opintoja. Oman opettajuuden kehittäminen on jatkuvaa ja se on osoitettu portfolioissa. Jäsentynyt opetusfilosofia ja oma perusteltu opetusajattelu, käsitys laadukkaasta oppimisesta ja tutkimukseen perustuvasta opetuksesta sekä näyttöä niiden soveltamisesta. |

| | | | | | | |
|--|--|--|---|--|--|---|
| <p>3. Taito käyttää ja tuottaa oppimateriaalia - oppimateriaali voi olla diat, monisteet, manuaalit, artikkelit, kirjat tai kirjojen luvut - oppimateriaalien määrä - oppimateriaalien laatu - digitaaliset oppimateriaalit ja ympäristöt (videot, pelit, verkkoalustat, AR ja VR)</p> | <p>Ei oppimateriaali-tuotantoa. Ei esimerkkejä oppimateriaalin käytöstä.</p> | <p>Itse tuotettu oppimateriaali rajoittuu yksittäisissä opetustilanteissa käytettävään havainnollistamismateriaaliin. Esimerkkejä oppimateriaalin käytöstä omassa opetuksessa.</p> | <p>On tuottanut erilaista opetusmateriaalia ja käyttänyt sitä opetuksessa. Esimerkkejä erilaisten oppimateriaalien käytöstä omassa opetuksessa.</p> | <p>Materiaali ja mahdolliset sähköiset oppimisolustat tukevat opetusta ja oppimista ja niiden valintaa ja käyttöä on perusteltu. Esimerkkejä itse tuotetusta oppimateriaalista opintojaksoille tai kursseille ja/tai osallistunut julkaistun oppimateriaalin tuottamiseen (esim. yhtenä kirjoittajana oppikirjan luvussa).</p> | <p>On tuottanut monipuolisesti opetusmateriaalia, joka tukee opiskelijoiden oppimista, ja käyttää materiaalia perustellusti. Esimerkkejä itse tuotetusta oppimateriaalista opintojaksoille tai kursseille ja/tai osallistunut julkaistun oppimateriaalin tuottamiseen (esim. yhtenä kirjoittajana oppikirjan luvussa).</p> | <p>On tuottanut runsaasti korkeatasoista opetusmateriaalia laajempaan käyttöön, joka tukee hyvin opiskelijoiden oppimista. Kuvattu miten oppimateriaalia käytetään luovasti ja perustellusti sekä tilanteenmukaisesti soveltaen.</p> |
| <p>4. Muut opetustoimessa saavutetut ansiot, esimerkiksi: -koulutusohjelman johtajuus, johtoryhmän jäsenyys - osallistuminen opetusta ohjaavien asiakirjojen laadintaan (mm. opetussuunnitelmat, moduulit, opiskelijavalinnat) - opetukseen liittyvät asiantuntijatehtävät (mm. opetustaitotoimikunta) -opetuksen kehittämiseen liittyvät yliopistotason, kansalliset ja kansainväliset työryhmät - opetuksen kehittämishankkeet - opetukseen liittyvä tutkimus ja julkaisut - opetukseen liittyvät kunniamaininnat ja palkinnot</p> | <p>Ei opetuksessa saavutettuja muita ansioita.</p> | <p>Vähän osallistumista ja näyttöä ansioista. Yliopiston ulkopuolelta tulevalla hakijalla on aikomusta olla opetusyhteistyössä yliopiston kanssa.</p> | <p>Jonkin verran osallistumista ja näyttöä ansioista. Yliopiston ulkopuolelta tulevalla hakijalla on alkavaa opetusyhteistyötä yliopiston kanssa.</p> | <p>Kohtalaista osallistumista ja näyttöä ansioista. Yliopiston ulkopuolelta tulevalla hakijalla opetusyhteistyötä, esim. kurssilla luennointi tai tutkielman ohjausta, yliopiston kanssa.</p> | <p>Runsaasti osallistumista ja näyttöä ansioista. Yliopiston ulkopuolelta tulevalla hakijalla kiinteä opetusyhteistyö yliopiston kanssa.</p> | <p>Erittäin runsaasti osallistumista ja näyttöä ansioista. Näyttöä pedagogisesta tutkimustyöstä/pedagogisesta julkaisemisesta. Yliopiston ulkopuolelta tulevalla hakijalla kiinteää ja pitkäaikaista opetusyhteistyötä yliopiston kanssa.</p> |

| | | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|--|
| -muut vastaavat yliopiston ulkopuolella saavutetut opetusta, oppimista ja osaamista tukevat ansiot | | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|--|

OPETUSNÄYTTEEN ARVIOINTIMATRIISI

| Arviointi | Hylätty | Välttävä | Tyydyttävä | Hyvä | Kiitettävä | Erinomainen |
|---|--|---|--|---|--|--|
| Opetusnäytteen osatekijät | | | | | | |
| 1. Osaamistavoitteet, kohderyhmä ja konteksti - osaamistavoitteiden määrittely - asiasisällön, kohderyhmän ja kontekstin huomioiminen osaamistavoitteiden määrittelyssä | Osaamistavoitteita ei määritellä. Opetuksen kohderyhmää ei mainita. | Osaamistavoitteet määritellään epäselvästi. Aiheen käsittely on kohderyhmälle selvästi liian haasteellinen tai yksinkertainen. | Osaamistavoitteet määritellään, mutta niitä ei saavuteta tai ne saavutetaan vain osittain. Aiheen käsittely on kohderyhmälle hieman liian haasteellinen tai yksinkertainen. | Osaamistavoitteet esitellään selkeästi ja ne saavutetaan. Aiheen käsittely on kohderyhmälle sopiva ja vastaa kohderyhmän osaamistasoa. | Osaamistavoitteet kuvaillaan selkeästi, ne ovat kohderyhmän kannalta tarkoituksenmukaiset. Osaamistavoitteita seurataan opetuksessa ja niiden saavuttamista arvioidaan. Aiheen käsittely on kohderyhmälle sopiva ja innostaa opiskelijat oppimaan. | Osaamistavoitteet kuvaillaan selkeästi, ne ovat kohderyhmän kannalta tarkoituksenmukaiset. Osaamistavoitteita seurataan opetuksessa, ne saavutetaan erinomaisesti. Osaamistavoitteiden toteutumista arvioidaan. Aiheen käsittely on kohderyhmälle sopiva ja haastaa opiskelijat oppimaan. |
| 2. Asiasisällöt - opetusnäytteen aiheen ja asiasisällön vastaavuus - asiasisällön tieteellisyys ja ajankohtaisuus - kriittisyys ja monipuolinen argumentaatio - teorian ja käytännön välinen yhteys - hyödynnettävän tutkimustiedon sopivuus ja monipuolisuus - omien tutkimustulosten mahdollinen hyödyntäminen | Opetusnäytteen asiasisältö ei vastaa aihetta. Asiasisällön tieteellisyys ja ajankohtaisuus puuttuu. | Opetusnäytteen asiasisältö ja aihe vastaavat toisiaan jonkin verran. Asiasisällön tieteellisyys ja ajankohtaisuus on niukkaa. | Opetusnäytteen asiasisältö ja aihe vastaavat toisiaan jonkin verran. Opetus perustuu tutkimukseen ja asiasisältö on tieteellistä. Asiasisältöjä tarkastellaan kriittisesti. Tutkimustieto on aiheeseen sopivaa. | Opetusnäytteen asiasisältö ja aihe vastaavat toisiaan. Asiasisältö on tieteellistä ja opetus perustuu opetuksen kannalta keskeiseen tutkimukseen. Asiasisältöjä tarkastellaan kriittisesti ja argumentoidaan. Teoriatiedon ja käytännön välinen yhteys tulee esille. | Opetusnäytteen asiasisältö ja aihe vastaavat toisiaan hyvin Asiasisältö on tieteellistä ja ajankohtaista ja opetus perustuu monipuolisesti alan tutkimukseen. Asiasisältöjä tarkastellaan kriittisesti ja argumentoidaan monipuolisesti. | Opetusnäytteen asiasisältö ja aihe vastaavat toisiaan tuoden esille uusia näkökulmia. Asiasisältö on tieteellistä ja erittäin ajankohtaista ja opetus perustuu monipuoliseen ja keskeiseen alan tutkimukseen. Asiasisältöjä tarkastellaan kriittisesti ja argumentoidaan hyvin monipuolisesti. |

| | | | | | | |
|---|---|--|---|--|--|---|
| | | | <p>Opetusnäytteessä voidaan mahdollisuuksien mukaan käyttää omia tutkimuksia.</p> | <p>Tutkimustieto on aiheeseen sopivaa.</p> <p>Opetusnäytteessä voidaan mahdollisuuksien mukaan käyttää omia tutkimuksia.</p> <p>Kohderyhmä huomioidaan sisällöllisissä valinnoissa.</p> | <p>Teoriatiedon ja käytännön välinen yhteys tulee esille tarkoituksenmukaisesti.</p> <p>Tutkimustieto on aiheeseen sopivaa ja monipuolista.</p> <p>Opetusnäytteessä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan omia tutkimuksia.</p> <p>Kohderyhmä huomioidaan sisällöllisissä valinnoissa</p> | <p>Teoriatiedon ja käytännön välinen yhteys tulee esille hyvin tarkoituksenmukaisesti.</p> <p>Tutkimustieto on aiheeseen sopivaa ja erittäin monipuolista.</p> <p>Opetusnäytteessä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan omia tutkimuksia.</p> <p>Kohderyhmä huomioidaan huolella sisällöllisissä valinnoissa.</p> |
| <p>3. Opetusmenetelmät ja –välineet</p> <p>- opetustilanteen organisointi osaamistavoitteet, asiasisällöt, kohderyhmä ja konteksti huomioiden</p> <p>- kohderyhmän motivointi - valittujen opetusmenetelmien tarkoituksenmukainen käyttö</p> <p>- opetusvälineiden ja materiaalien tarkoituksenmukainen käyttö</p> <p>- soveltuvien opetusteknologioiden hyödyntäminen</p> | <p>Opetus on tiedon jakamista.</p> <p>Havainnollistaminen ja opetuksessa käytetyt välineet eivät tue oppimista.</p> <p>Opetustilanne on organisoitu huonosti.</p> | <p>Opetus on lähinnä tiedon jakamista.</p> <p>Havainnollistaminen ja opetuksessa käytetyt välineet tukevat oppimista vain osittain.</p> <p>Opetustilanteen organisoinnissa on puutteita.</p> | <p>Opetuksessa painottuu tiedon jakaminen.</p> <p>Havainnollistaminen on melko yksipuolista ja välineiden käyttö tukee pääsääntöisesti asian ymmärtämistä.</p> <p>Opetustilanteen organisointi toimii kohtalaisesti osaamistavoitteet huomioiden.</p> | <p>Opetus on tiedonjakamisen lisäksi vuorovaikutteista.</p> <p>Havainnollistaminen konkretisoi opetettavaa asiaa ja välineiden käyttö tukee asian oppimista.</p> <p>Opetustilanne on organisoitu tarkoituksenmukaisesti osaamistavoitteet ja asiasisällöt huomioiden.</p> <p>Opetusmenetelmiä ja materiaaleja käytetään tilanteeseen ja sisältöön nähden tarkoituksenmukaisesti.</p> | <p>Opetus on vuorovaikutteista ja opiskelijoita tarkoituksenmukaisesti aktivoivaa.</p> <p>Havainnollistaminen tuo esiin teorian ja käytännön välisiä yhteyksiä ja välineiden käyttö tukee tiedon rakentamista.</p> <p>Opetustilanne on organisoitu tarkoituksenmukaisesti osaamistavoitteet, asiasisällöt, kohderyhmä ja konteksti huomioiden.</p> <p>Kohderyhmää motivoidaan opetustilanteeseen seuraamiseen.</p> | <p>Opetus on vuorovaikutteista, opiskelijoita tarkoituksenmukaisesti aktivoivaa ja luo innostavan oppimisilmapiirin.</p> <p>Havainnollistaminen yhdistää teorian ja käytännön oivaltavalla tavalla ja välineiden käyttö syventää ymmärtämystä ja tiedon rakentamista.</p> <p>Opetustilanne on organisoitu erittäin tarkoituksenmukaisesti osaamistavoitteet, asiasisällöt, kohderyhmä ja konteksti huomioiden.</p> <p>Kohderyhmää motivoidaan opetustilanteeseen osallistumiseen.</p> |

| | | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|---|
| | | | | | Erilaisia opetusmenetelmiä ja materiaaleja käytetään tilanteeseen, osaamistavoitteisiin ja sisältöön nähden tarkoituksenmukaisesti | Monipuolisia opetusmenetelmiä ja materiaaleja käytetään tilanteeseen, osaamistavoitteisiin ja sisältöön nähden tarkoituksenmukaisesti. |
| 4. Yhteenveto ja arviointi - opetustilanteen yhteenveto ja oppimisen arviointi linjakkaasti suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin | Opetusta ei vedetä yhteen tai arvioida osaamistavoitteiden toteutumista. | Opetustilanteen yhteenveto on epäselvä. | Opetustilanteen yhteenveto toteutetaan suhteessa osaamistavoitteisiin. | Opetustilanteen yhteenveto toteutetaan linjakkaasti suhteessa osaamistavoitteisiin. | Opetustilanteen yhteenveto toteutetaan linjakkaasti suhteessa osaamistavoitteisiin. Osaamistavoitteita seurataan opetuksessa ja niiden saavuttamista arvioidaan opettajan näkökulmasta. | Opetustilanteen yhteenveto toteutetaan linjakkaasti suhteessa osaamistavoitteisiin. Osaamistavoitteita seurataan opetuksessa ja niiden saavuttamista arvioidaan opettajan ja opiskelijoiden näkökulmasta. |
| 5. Opettajana toiminen - äänen käyttö, puheen selkeys ja ymmärrettävyys - suullisen ja kirjallisen viestinnän johdonmukaisuus - vuorovaikutuksen laatu - ajankäyttö - muut viestintää edistävät seikat | Puhe epäselvää tai sitä on vaikea ymmärtää. Suullinen ja kirjallinen viestintä ei johdonmukaista keskenään. Ei kontaktia yleisöön. | Puhe on toisinaan epäselvää. Suullinen ja kirjallinen viestintä voi olla paikoin keskenään epäjohdonmukaista. Kontakti yleisöön on vähäistä. Opetusmateriaalia on huomattavasti liikaa tai liian vähän annettuun aikaan nähden. | Puhe on selkeää. Suullinen ja kirjallinen viestintä on keskenään johdonmukaista. Hakijan kontakti yleisöön ja vuorovaikutus on tarkoituksenmukaista. Opetusmateriaalia on runsaasti/niukasti annettuun aikaan nähden tai opetuksessa on kiireen tuntua. | Puhe ja esiintyminen on selkeää. Suullinen ja kirjallinen viestintä on keskenään johdonmukaista. Kontakti yleisöön on luonteva ja asiallinen ja vuorovaikutus on opetusnäytteen kannalta tarkoituksenmukaista. Ajankäyttö on toimivaa ja valittua materiaalia on sopivasti annettuun aikaan nähden. | Puhe on selkeää ja ymmärrettävää ja esiintyminen vakuuttavaa. Suullinen, kirjallinen ja kuvallinen viestintä on keskenään johdonmukaista. Kontakti yleisöön on luonteva ja asiallinen ja vuorovaikutus on opetusnäytteen kannalta tarkoituksenmukaista. Ajankäyttö on pedagogisesti mielekästä, valittua materiaalia on sopivasti annettuun aikaan ja aika on hyödynnetty mielekkäällä tavalla. | Puhe on selkeää ja ymmärrettävää ja esiintyminen vakuuttavaa ja asiantuntevaa. Suullinen, kirjallinen ja kuvallinen viestintä on keskenään johdonmukaista. Kontakti yleisöön on luonteva ja asiallinen ja vuorovaikutus on opetusnäytteen kannalta tarkoituksenmukaista. Hakija saa aikaan oppimiseen innostavan ilmapiirin ja opetuksesta välittyä innostus. Ajankäyttö on pedagogisesti mielekästä, valittua materiaalia on sopivasti annettuun aikaan nähden ja aika on hyödynnetty pedagogisesti mielekkäällä tavalla |